

РУСКА СРБИСТИКА ДАНАС: МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА
 КОНФЕРЕНЦИЈА ПОСВЕЋЕНА СЕЋАЊУ НА НАУЧНИ
 ДОПРИНОС ПРОФ. Е. И. ЈАКУШКИНЕ (1977–2026)
 (Београд: Савез славистичких друштава Србије, 25. април 2026.)

У организацији Савеза славистичких друштава Србије 25. априла 2026. године одржана је у онлајн формату међународна научна конференција *Руска србистика данас*, посвећена сећању на научни допринос професора Екатерине Ивановне Јакушкине (1977–2026).

Е. Јакушкина је била професор на Катедри за словенску филологију Московског државног универзитета „Ломоносов”. Кандидатску дисертацију *Српскохрватска етичка лексика у свейлосији еинолингвистике* Е. Јакушкина одбранила је 2003. године под менторством Светлане Михајловне Толстој. Докторску дисертацију *Српска и хрватска лексика: семантика и географија* одбранила је 2021. године такође на Московском државном универзитету „Ломоносов”. Аутор је шест књига, међу којима су научне монографије и приручници за учење српског језика: *Сербская лексика в южнославянском и общеславянском контексте* (2017), *Сербская народная культура в зеркале языка* (2018), *Сербская и хорватская лексика в ареалогическом освещении* (2021); *Грамматические упражнения по сербскому языку* (2020), *Лексические упражнения по сербскому языку* (2020), *Полный курс сербского языка* (2023). Превела је на руски и редиговала две важне књиге: Преподобни Јустин (Поповић), *Догматика Православне цркве: ѝнеуматологија* (2007), Павле Ивић, *Српски народ и његов језик* (2017). Објавила је преко 100 научних радова. Усавршавала се у Србији, Црној Гори, Републици Српској и Хрватској. Веома много времена и енергије посвећивала је настави: осмислила је 40 курсева, одржала је 66 курсева, ментор је 15 одбрањених дипломских радова. Заједно с колегама основала је *Школу србистике* на своме факултету 2019. године (до данас је одржано седам школа). Била је уредник савременог *Српско-руског речника* (у изради се стигло до слова З). Добитник је Повеље Савеза славистичких друштава Србије за изузетан допринос развоју србистике у Русији и почасни члан Славистичког друштва Србије.

Након поздравних речи проф. др Рајне Драгићевић, председника Савеза и непосредног иницијатора и организатора конференције, М. И. Јакушкина, сестра покојне Екатерине Јакушкине, поделила је са учесницима сабрања (којих је 52 било на отварању) своја и очева (И. Г. Јакушкин) размишљања о Катерини као о научнику, истраживачу, наставнику, али и до-

стојном потомку породице Јакушкихих која је дала бројне интелектуалце, научнике, просветитеље.

На конференцији је наступило 16 референата у пет секција са двадесетоминутним рефератима и десетоминутним дискусијама после сваког реферата. У првој секцији под називом *Научни и сѣручни живої Е. И. Јакушкине* проф. др Светлана М. Толстој, иначе бивши ментор Е. Јакушкине, реферисала је о етапама научног пута своје ученице. М. Г. Обижајева је информисала учеснике о својој сарадњи са Јакушкином и предузетим мерама за популаризацију српског језика у Русији у реферату *Значај сверуског срѣског дикѣаїа за ширење знања о срѣском језику међу Русима*.

Друга секција била је посвећена историји српског језика, а њоме је руководио проф. др Виктор Савић, с којим је Е. Јакушкина често сарађивала. Тема медијевисте А. А. Турилова била је „Сербская средневековая рукописная традиция и кирилло-мефодиевское наследие”, Виктора Савића – „Апелатив из источнословенске прапостојбине у историјском називу духовнога средишта Српства”, Небојше Ђорђевића – „О неким поетичким чиниоцима Миличина плача у Слову о Светом кнезу Лазару патријарха Данила III”, а В. В. Пакулова – „Евангелие апракос краткий сербской редакции второй половины XIV века (РНБ, Ф.п.I.108). Формы прошедших времён глаголов”.

У трећој секцији, посвећеној дијалектологији и етнолингвистици, прочитана су три реферата. Тема А. А. Плотњикове били су „Лексические и этнолингвистические критерии в южнославянской ареалогии”, А. Н. Соболев, који је и модерирао рад секције, имао је за тему „Сербские говоры Метохии – их значение для славянского и балканского языкознания”, а Дијана Црњак је изложила своја сазнања о синтакси глагола у говору житеља Бање Луке.

У четвртој секцији под називом *Лексикологија и грамаїїка савременог срѣског језика* наступили су следећи учесници: Биљана Марић с темом „Крило и наручје: семантика српских именица и улога у језичкој слици света”; В. В. Капријелова с излагањем „Типологические особенности сербской лексической системы (в связи с изучением лексических параллелей)”; С. С. Зимодро („Лексическое своеобразие языка П. Кочича и сложности перевода на русский язык на примере пьесы «Барсук перед судом»”) и А. А. Сафин („Вторичные имперфективы в сербском и русском языках: образование и функционирование”).

Велики срѣско-руски речник била је тема трију реферата у петој и последњој секцији скупа, а наступиле су сараднице Е. Јакушкине на овом важном пројекту. Реферат Јулије Шапић гласио је „Сопоставительная лексикология и двуязычная лексикография в исследованиях Е. И. Якушкиной”, Д. А. Рижове „Компьютерные эксперименты в работе над *Большим серб-*

ско-руским словарем” и Рајне Драгићевић „Лева страна Великог српско-руског речника”.

Овом једнодневном малом конференцијом на најлепши могући начин оживљено је сећање на колегу, сарадника, коаутора, координатора, бившег докторанда, бившег наставника, једноставно друга и сестру – Екатерину Јакушкину, и то рефератима о темама којима се и она бавила или их се дотицала. Уприличено сабрање је несумњиви чин љубави и поштовања према лику и делу овог изузетног србисте и пријатеља српског народа и културе.

Билјана Марић*

Универзитет у Београду

Филолошки факултет

Катедра за славистику

biljana.maric@fil.bg.ac.rs

* <https://orcid.org/0000-0003-1829-4484>